

Posudek vedoucího diplomové práce katedra pedagogiky FF UK v Praze

Jméno a příjmení studentky: Bc. Ivana Komárková

Název práce: **Asistent pedagoga v inkluzivní škole jako příležitost k efektivnímu vzdělávání**

Vedoucí práce: Mgr. Martina Švandová, Ph.D.

Oponent práce: Mgr. Tereza Komárková, Ph.D.

Technické parametry práce:

Počet stránek textu (bez příloh): 173

Počet stránek příloh: 17

Počet titulů v seznamu literatury: 65 včetně internetových zdrojů a legislativních dokumentů

1	2	3	4
---	---	---	---

Formální zpracování

Jazykové vyjádření (dodržování pravopisné normy, stylistické schopnosti, zvládnutí odborných výrazů)

	X		
--	---	--	--

Zacházení s odbornou literaturou a prameny (citace, parafráze, odkazy, dodržení citačních norem)

X			
---	--	--	--

Formální zpracování (jasnost tématu, rozčlenění textu, průvodní aparát, poznámky, přílohy, grafická úprava)

	X		
--	---	--	--

Metody práce

Metodologie (logika výzkumu; řídicí formulace; stanovení cíle apod.)

	X		
--	---	--	--

Vhodnost použitých metod v celku práce

		X	
--	--	---	--

Využití výzkumných empirických metod

		X	
--	--	---	--

Využití nevýzkumných praktických zkušeností

X			
---	--	--	--

Obsahová kritéria a přínos práce

Naplnění cílů práce

		X	
--	--	---	--

Vyváženost a logická souvislost teoretické a praktické části

		X	
--	--	---	--

Návaznost kapitol a subkapitol

	X		
--	---	--	--

Odborný vklad, použitelnost výsledků v praxi

	X		
--	---	--	--

Celkové hodnocení práce:

Diplomová práce I. Komárkové je obsáhlým příspěvkem k tématu vzdělávání dětí s využitím služeb asistenta pedagoga. Cílem práce bylo zmapovat aktuální problematiku asistenta pedagoga v souvislosti s naplňováním obsahů inkluzivního vzdělávání, a to nejprve jak je ukotvena v koncepčních materiálech MŠMT, a poté jak je vnímána pedagogy a asistenty na základních školách. K tomu autorka zacílila nejprve studium literatury a jejím záměrem bylo koncipovat tak následný výzkum.

V teoretické části (až nadměrně koncipované) vysvětlila základní pojmy, věnovala pozornost problematice inkluzivního vzdělávání v souvislosti s nejnovějšími koncepčními a legislativními materiály ve vzdělávání. Popsala systém podpůrných opatření s bližším zaměřením na asistenta pedagoga. Cenná je kapitola, kde jsou vymezeny asistentovy kvalifikační předpoklady, pracovní právní a ekonomické zajištění pozice, rozsah pracovní náplně, způsoby metodického vedení asistenta pedagoga. Z praktického hlediska je důležité definování možných úskalí spolupráce asistenta s učitelem.

V empirické části autorka uvedla závěry kvalitativního výzkumu, v němž se snažila najít odpověď na otázku, jak asistenti pedagogů kooperují s ostatními aktéry inkluzivního vzdělávání, zejména s učiteli, a jak jsou naplňovány jejich potřeby k uskutečňování efektivního vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Empirické šetření založila na vícepřípadové studii s využitím dotazníkového šetření a polostrukturovaných rozhovorů s respondenty – řediteli, učiteli a asistenty pedagoga v základních školách v Jičíně. Množství získaných dat pak jednoduchým způsobem zpracovala do tabulek a grafů absolutních četností odpovědí, jež se pokusila shrnout.

Na předložené práci oceňuji:

1. Získání poměrně velkého vzorku zkoumaných osob ke spolupráci.
2. Podstatné výzkumné zjištění, že asistenti pedagoga postrádají dostatek prostoru pro seberealizaci, zpětnou vazbu od učitelů a ředitelů, že se necítí být rovnocennými partnery ostatních aktérů inkluzivního vzdělávání, nemají jasně vymezenou pozici v rámci pedagogického týmu. Učitelé naproti tomu často zmiňují, že nemají k dispozici metodiku, jak asistenty pedagoga správně vést, chybí jim podmínky pro společné konzultace.
3. Vzhledem k tomu, že v nedávné době (v r. 2016) došlo k zásadním legislativním změnám týkajícím se inkluze žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, chybí zatím ucelená literatura problematice asistentů pedagoga se věnující. Autorka se v textu s aktuálními změnami a chybějícími zdroji poměrně dobře vypořádala, hledala ve výzkumných a projektových zprávách, časopiseckých zdrojích apod.

K textu mám tyto připomínky:

1. Teoretická část práce je pojata ze široka, věnuje se celé problematice inkluzivního vzdělávání. Pro účely empirické části práce by bylo vhodné zestručnit obecnější kapitoly a cílit více na zdroje týkající se např. postavení asistentů pedagoga v systému současného školství, jejich odborné přípravy, metodického vedení apod. Důsledkem takto širokého pojetí teoretické části je značná nevyváženost kvality i délky teoretické a empirické části.
2. Zásadní výhradu mám ke způsobu zpracování získaných dat. Autorka získala z rozhovorů velké množství odpovědí a dále s nimi pracovala pouze souhrnně, a to nevyběrově. V textu uvedla grafy četností odpovědí na jednotlivé otázky, z nichž některé by se daly sdružit a zejména s odpověďmi dále interpretačně pracovat. Poctivá interpretace a přehlednější shrnutí výsledků je to, co především práci chybí.

3. Za vhodné bych považovala i uvedení diskuze získaných výsledků ve vztahu k informacím získaným v teoretické části. Pokud jsou zjištění pouze konstatována, a to ne zcela přehledným způsobem, zůstává potenciál práce nevyužit. I přesto, že autorka věnovala psaní práce jistě mnoho energie, nekvalitní (nebo spíše nedokončené) zpracování empirické části její hodnotu snižuje. Přitom právě výzkumy na tomto neprobádaném poli vztahu učitel-asistent mohou být odrazovým můstkem k odbornějšímu metodickému vedení asistentů, učitelů a vedení škol v jejich spolupráci.

Otázky a náměty k diskusi při obhajobě:

Kromě reakcí na výše uvedené připomínky navrhuji pro diskusi tyto otázky:

Jakým způsobem jste získávala a vybírala informace do teoretické části práce?

Co považujete za výzkumně nejvyužitelnější zjištění vašeho výzkumu a rozhovoru s respondenty – kdybyste měla tu možnost, jakým směrem byste výzkum dále směřovala?

Doporučení k obhajobě: práci doporučuji k obhajobě

Navrhovaná klasifikace: velmi dobře až dobře

Datum, podpis:

26.8.2019

Martina Švandová